

af Mindretallet, har, som jeg ogsaa tillod mig, tror jeg, at udtale, da jeg første Gang havde Ordet, min Sympati, og jeg tror hele Flertallets Sympati. Vi have kun frygtet for, at en Bestemmelse af den Natur kunde give Anledning til Misbrug, idet derved en Mand, som savner enhver Betingelse for at kunne øve Næringsdrift, kunde ad den Vej komme i Besiddelse af en saadan. Imidlertid kunne vi ogsaa overveje dette Spørgsmaal til 3dje Behandling. Jeg tror derfor paa Flertallets Vegne at kunne anbefale at stemme for Mindretallets Ændringsforslag under Nr. 19 med det Forbehold, at vi tage Spørgsmaalet op til yderligere Overvejelse ved 3dje Behandling, og se om man ved en eller anden Tilføjelse kan afskære Vejen til Misbrug af den Ret, som der herved gives Hustruen.

Med Hensyn til Ændringsforslaget under Nr. 26 skal jeg for den Støtte, som den højtærede Minister har givet Lovforslagets § 14, bringe ham min oprigtige Tak. Det er min Overbevisning, at den Bestemmelse, som endnu er gældende Ret, at handlende kun maa have een Butik, men Haandværkere og Fabrikanter lige saa mange aabne Boder i Næringskredsen, som de ville, er en Ødelæggelse og Uret ikke blot i Forhold til de handlende, men navnlig lige over for den mindre Bedrift. Der er eklatante Eksempler herpaa i Kjøbenhavn, og jeg kan ikke rigtig forstaa, hvorledes et æret Medlem her fra Kjøbenhavn (Andersen) kunde tage Ordet for det Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 26 i modsat Retning. Den højtærede Minister har gjort opmærksom paa, at de Personer, der nu ere i Besiddelse af denne Ret til flere Udsalgssteder, beholde den, saa længe de ville have den, men for Aktieselskaber varer Retten kun i 10 Aar. Aktieselskaber ere jo meget ofte næsten uddødelige, og derfor maatte en Tidsgrænse sættes. Jeg beder derfor det høje Ting om at stemme mod Mindretallets Ændringsforslag under Nr. 26, hvoraf følger, at jeg ligeledes maa anmode om, at man stemmer mod Ændringsforslaget under Nr. 29.

I Henhold til, hvad jeg har udtalt angaaende Skippere, anmoder jeg ogsaa Tinget om at stemme imod Mindretallets Ændringsforslag Nr. 44, da der ikke er nogen Grund til for Skippers Vedkommende at gøre Afvigelse fra de Regler om Salg ved Auktion, som i det hele maa anses for at være rigtige og naturlige.

Naar jeg nu, inden jeg slutter, gør et Par Bemærkninger til den ærede Ordfører for Mindretallet (Oct. Hansen), beder jeg

ham om at modtage dem paa den bedste og venligste Maade, men jeg vil sige ham, at hans og mit Syn paa Næringslov og Næringsliv er meget forskelligt. Vi ere enige om dette, at den nugældende Næringslov af 1857 ikke har været til Hinder for, at Handel og Industri have taget et stort Opsving her i Landet. Det bestrider jeg ikke, og det kan ikke bestrides fra nogen Side, men det er jo Tilfældet hele Verden over, hvor man i det hele taget i Midten af dette Aarhundrede gik ind paa en større Frihed paa disse Omraader. Derimod er jeg uenig med det ærede Medlem, naar han finder, at der er god Anledning til at gaa videre endnu paa Frihedens Bane paa dette Omraade, thi det maa ikke overses, hvad Følgerne af denne Udvikling paa det sociale Omraade har været. Det har været en Splittelse af Samfundet, som man ikke tidligere har kendt til, en Samling af store Formuer paa den ene Haand og af mindre end Formue paa mange Hænder, og det har vakt en Strid og Uenighed i det hele Samfund, som kun vilde forøges, hvis man gik videre med disse fri Forsøg. Manchestertheorien, som det ærede Medlem forekommer mig at være en stærk Tilhænger af, har jo sine store og tillokkende Egenskaber, men den har en stor Fare for de sociale Tilstande i det hele taget. Hvis det ikke var Tilfældet, behøvede man overhovedet aldeles ingen Lovgivning paa dette Omraade, saa kunde man lade enhver gøre, som han vilde. Men hvad vilde Følgen deraf blive? Den vilde ubetinget blive — som jeg en Gang tidligere har tilladt mig at udtale i denne Sal — at de store aad de smaa, ubetinget, og det, som Næringslovkommissionen og Flertallet her i Udvalget med den har søgt ved enkelte Bestemmelser at skaffe en Garanti til Veje for, er, at den lille Bedrift, det lille beskedne Haandværk og den lille Kapital ikke bliver ganske knust under den store Industri og den store Kapital. Derfor have vi søgt paa enkelte Omraader, hvor Storkapitalen allerede har øvet et stærkt Tryk paa de smaa, at skyde den noget tilbage og begrænse den for derved at sikre den lille Eksistens. Det antager jeg dog er det bedste Fundament for Samfundet, og jeg skal ikke nægte, det forbavsede mig noget at høre det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Andersen) her i Dag fortælle os, at naar de smaa Bedrifter ikke kunne bestaa, skulde de bare slutte sig sammen, saa bleve de en stor Bedrift, og saa kunde de staa sig. Saaledes gaar det til nu; naar den enkelte ikke